

Forslag til forespørgselsdebat om mulighederne for en offentlig sygesikringsordning i Grønland for pårørende til patienter, således disse kan følge deres kære når denne skal til behandling et andet sted end hjembyen.

(Medlem af Inatsisartut Debora Kleist, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed, Agathe Fontain)

Naalakkersuisut takker for dette forslag til forespørgselsdebat om muligheden for en offentlig sygesikringsordning.

Forslaget omhandler et område, som ofte er til debat, fordi det at være til behandling udenfor ens hjemby uden ledsager påvirker såvel den syge som dennes pårørende meget.

Naalakkersuisut er meget bevidste om, at gode forhold for og inddragelse af pårørende er af stor betydning for patienter, såvel under sygdomsforløbet som i efterbehandlingsforløbet.

Sygesikring er en offentlig ordning, som sikrer adgang til hel eller delvis gratis behandling i forbindelse med sygdom, medens en sundhedsforsikring er en forsikring, som privatpersoner tegner med henblik på hurtig behandling i forbindelse med sygdom. Oprettelse af en offentlig sygesikring for pårørende vil betyde, at de pårørende skulle opfattes som en del af behandlingen.

I dag er det sådan, at sundhedsvæsenet tager udgangspunkt i bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelse og behandling udenfor patientens hjemsted, og beskrives som følger:

Patienter i Det Grønlandske Sundhedsvæsen har ret til én pårørende ledsager ved evakuering i forbindelse med akut livstruende sygdom. Det er den til enhver tid behandlende læge, der afgør, hvorvidt der er tale om akut livstruende sygdom. Det Grønlandske Sundhedsvæsens forpligtigelser vedr. ophold og forplejning ophører, når patientens tilstand ikke længere skønnes at være akut livstruende. Ophold og forplejning for ledsager er herefter for dennes egen regning.

Unge under 18 år har altid ret til én pårørende ledsager.

Søges denne ordning udvidet til at omfatte alle, er det nødvendigt at se på, hvordan det har set ud de seneste år.

I 2010 var der ca. 2.700 patienter over 18 år, der blev overflyttet fra kystens sundhedscentre til behandling på DIH, og disse havde i alt ca. 30.000 sengedage. Derudover blev ca. 840 pa-

tienter over 18 år overflyttet fra DIH til behandling i Danmark eller Island, og disse havde i alt ca. 9.000 sengedage.

Hvis man antager, at de gennemsnitlige rejseomkostninger vil andrage 8.000,- kr., uanset om vi taler om behandling i Grønland eller i udlandet og 1.000,- kr. i døgnet for ophold og forplejning, uanset om vi taler om Grønland eller udlandet, vil en sådan ordning komme til at koste omkring 67 mio. kr. årligt, hvis alle pårørende benytter sig af et sådant forslag. Dette vil vel at mærke inkludere de pårørende, der for nuværende er omfattet af sundhedsvæsenets bekendtgørelse nr. 2 af 24. januar 2005 om ydelser ved undersøgelse og behandling udenfor patientens hjemsted.

Hvis disse penge skal findes indenfor sundhedsvæsenets nuværende økonomiske ramme, vil det betyde, at færre patienter kan behandles for deres sygdom.

Med omkring 48.500 skattepligtige personer i Grønland vil en sådan offentlig sygesikringsordning betyde, at hver skattepligtig borger vil skulle bidrage med 1.380,- kr. årligt.

Ønskes ordningen reduceret til kun at gælde bestemte lidelser, skal man gøre sig klart, at der vil være nogle etiske overvejelser forbundet med at inkludere nogen og ekskludere andre.

Derudover er det også vigtigt at have andre forhold for øje. Hvis en sådan ordning etableres, vil der ligeledes være nogle afledte effekter og spørgsmål, som er vigtige at tage stilling til. Her tænkes bl.a. på:

- At den pårørende ikke vil være på arbejdsmarkedet i den periode, hvilket betyder, at samfundet mister mange arbejdsdage.
- At den pårørende får et indkomsttab i ledsageperioden.
- **Skal** arbejdsgiver give fri, hvis en ansat ønsker at følge en pårørende?
- Hvis vi ønsker, at alle skal stilles lige i forhold til at følge en pårørende, så påvirkes kravene i forhold til overenskomstaftalerne.
- Hvad er virksomhedernes ansvar og sociale forpligtigelser ved medarbejders sygdom (CSR – Corporate Social Responsibility)?

Med disse ord ønsker jeg en god debat.